

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

SÙNG ĐỨC LONG

**ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ PHẪU THUẬT
ĐIỀU TRỊ GÃY THÂN XƯƠNG CHÀY
BẰNG ĐINH NỘI TỦY CÓ CHÓT
KHÔNG MỞ Ổ GÃY**

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ BỆNH VIỆN

THÁI NGUYÊN - 2015

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

BỘ Y TẾ

TRƯỜNG ĐẠI HỌC Y DƯỢC

SÙNG ĐỨC LONG

**ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ PHẪU THUẬT
ĐIỀU TRỊ GÃY THÂN XƯƠNG CHÀY
BẰNG ĐINH NỘI TỦY CÓ CHỐT
KHÔNG MỞ Ổ GÃY**

Chuyên ngành: Ngoại khoa

Mã số: NT 62 72 07 50

LUẬN VĂN BÁC SĨ NỘI TRÚ BỆNH VIỆN

Hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Ngô Văn Toàn

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đề tài “Đánh giá kết quả phẫu thuật điều trị gãy thân xương chày bằng đinh nội tủy có chốt không mở ổ gãy” là do bản thân tôi thực hiện tại Bệnh viện Việt Đức. Các số liệu, kết quả nêu trong luận văn là trung thực và chưa từng công bố trong bất cứ nghiên cứu nào khác.

Thái nguyên, ngày 30 tháng 12 năm 2015

Tác giả

Sùng Đức Long

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám hiệu, Phòng đào tạo, các thầy cô trong Bộ môn Ngoại - Trường Đại học Y Dược Thái Nguyên; Ban Giám đốc, tập thể các khoa Ngoại - Bệnh viện Đa khoa Trung ương Thái Nguyên; Ban Giám đốc cùng tập thể khoa Ngoại - Bệnh viện trường Đại học Y Dược Thái Nguyên đã dạy bảo, tạo điều kiện thuận lợi cho tôi trong quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban Giám đốc, Phòng kế hoạch tổng hợp, tập thể khoa Phẫu thuật Chấn thương Chỉnh hình I - Bệnh viện Hữu nghị Việt Đức; Ban lãnh đạo, tập thể khoa Ngoại - Bệnh viện Hùng Vương đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Với lòng kính trọng và biết ơn sâu sắc, tôi xin chân thành cảm ơn PGS.TS Ngô Văn Toàn người thầy đã tận tâm hướng dẫn tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn này.

Xin cảm ơn mẹ, vợ và gia đình những người luôn bên tôi động viên, dành cho tôi những điều kiện thuận lợi nhất để học tập và nghiên cứu. Xin cảm ơn bạn bè đồng nghiệp và các bạn nội trú đã giúp đỡ, động viên tôi trong quá trình học tập. Cảm ơn tất cả các bệnh nhân trong nghiên cứu và thân nhân của họ đã tạo điều kiện cho tôi hoàn thành luận văn này.

Sùng Đức Long

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

1/3D	: 1/3 dưới
1/3G	: 1/3 giữa
1/3T	: 1/3 trên
BN	: Bệnh nhân
ĐNT	: Đỉnh nội tủy
KHX	: Kết hợp xương
TNGT	: Tai nạn giao thông
TNLĐ	: Tai nạn lao động
TNSH	: Tai nạn sinh hoạt
TXC	: Thân xương chày
%	: Phần trăm

MỤC LỤC

ĐẶT VẤN ĐỀ.....	1
Chương 1: TỔNG QUAN	3
1.1. Đặc điểm giải phẫu sinh lý cẳng chân.....	3
1.2. Đặc điểm tổn thương giải phẫu trong gãy thân xương chày	10
1.3. Chẩn đoán gãy thân xương chày	16
1.4. Các biến chứng có thể gặp trong gãy thân xương chày	17
1.5. Quá trình liền xương và các yếu tố ảnh hưởng đến liền xương	18
1.6. Các phương pháp điều trị gãy thân xương chày	21
Chương 2: ĐỐI TƯỢNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	29
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.3. Kỹ thuật đóng đinh nội tuỷ có chốt không mở ở gãy	37
2.4. Phương pháp thu thập và xử lý số liệu.....	45
2.5. Đạo đức trong nghiên cứu	45
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	47
3.1. Đặc điểm chung	47
3.2. Đặc điểm lâm sàng và tổn thương giải phẫu bệnh	49
3.3. Điều trị gãy thân xương chày	53
3.4. Kết quả điều trị.....	57
Chương 4: BÀN LUẬN	66
4.1. Đặc điểm lâm sàng và Xquang gãy thân xương chày	66
4.2. Điều trị gãy thân xương chày	70
4.3. Kết quả điều trị.....	76
KẾT LUẬN	84
KHUYẾN NGHỊ.....	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	
PHỤ LỤC	

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Giới hạn thân xương chày	3
Hình 1.2. Mặt trên xương chày nhìn từ trên xuống	4
Hình 1.3. Mặt dưới xương chày nhìn từ dưới lên	5
Hình 1.4. Hệ thống mạch máu nuôi dưỡng của xương chày	7
Hình 1.5. Các cơ khu cẳng chân trước	8
Hình 1.6. Các cơ khu cẳng chân sau	8
Hình 1.7. Các khoang cẳng chân.....	10
Hình 1.8. Phân đoạn vị trí gãy thân xương chày.....	12
Hình 1.9. Phân độ gãy xương theo AO	Error! Bookmark not defined.
Hình 1.10. Phương pháp đóng đinh nội tủy kín có chốt	24
Hình 2.11. Biên độ vận động khớp gối	36
Hình 2.12. Biên độ vận động khớp cổ chân.....	36
Hình 2.13. Đinh nội tủy kiểu SIGN	38
Hình 2.14. Cách đo chiều dài đinh nội tủy	35
Hình 2.15. Bộ dụng cụ đóng đinh nội tủy	36
Hình 2.16. Lắp đinh, thử chốt ngang	416
Hình 2.17. Vị trí đường rạch da	417
Hình 2.18. Vị trí vào của đinh	37
Hình 2.19. Dùi ống tủy	428
Hình 2.20. Đóng đinh và lắp khung ngấm	438
Hình 2.21. Khoan, bắt vis chốt ngang	439

DANH MỤC BẢNG

Bảng 2.1. Bảng đánh giá kết quả nắn chỉnh theo Larson và Bostman	33
Bảng 2.2. Tiêu chuẩn đánh giá liền xương JL Haas và JY De la Caffinière ..	34
Bảng 2.3. Đánh giá kết quả phục hồi chức năng theo Ter. Schiphort	35
Bảng 3.1. Liên quan nguyên nhân gây tai nạn và nhóm tuổi.....	48
Bảng 3.2. Phân loại bệnh nhân theo vị trí ổ gãy thân xương chày	49
Bảng 3.3. Phân loại bệnh nhân theo hình thái đường gãy thân xương chày...	50
Bảng 3.4. Phân độ gãy xương theo AO	52
Bảng 3.5. Thời gian tính từ khi vào viện đến khi được phẫu thuật	53
Bảng 3.6. Tỷ lệ bệnh nhân do ống tủy theo tính chất ổ gãy.....	53
Bảng 3.7. Kỹ thuật bắt vis chốt theo hình thái đường gãy.....	54
Bảng 3.8. Kỹ thuật bắt vis chốt theo vị trí gãy xương	55
Bảng 3.9. Độ dài và đường kính của đinh đã sử dụng trong phẫu thuật.....	55
Bảng 3.10. Tỷ lệ bệnh nhân dùng C.arm trong phẫu thuật	56
Bảng 3.11. Tai biến trong phẫu thuật.....	56
Bảng 3.12. Thời gian hoàn thành cuộc phẫu thuật.....	57
Bảng 3.13. Thời gian hậu phẫu	58
Bảng 3.14. Kết quả điều trị vết thương phần mềm	58
Bảng 3.15. Kết quả nắn chỉnh ổ gãy theo tiêu chuẩn Larson và Bostman	59
Bảng 3.16. Đánh giá kết quả liền xương theo tiêu chuẩn của JL Haas và JY De la Caffinière	59
Bảng 3.17. Biên độ vận động khớp gối.....	60
Bảng 3.18. Biên độ vận động khớp cổ chân	60
Bảng 3.19. Mức độ đau gối.....	60
Bảng 3.20. Tình trạng teo cơ đùi.....	61
Bảng 3.21. Tình trạng ngắn chi.....	61

Bảng 3.22. Mọi liên quan giữa tính chất ổ gãy và nhiễm trùng nông sau mổ	62
Bảng 3.23. Mọi liên quan giữa độ gãy xương và kết quả nắn chỉnh ổ gãy	63
Bảng 3.24. Mọi liên quan giữa tính chất ổ gãy và kết quả phục hồi chức năng .	63
Bảng 3.25. Mọi liên quan giữa độ gãy xương và kết quả phục hồi chức năng...	64
Bảng 3.26. Mọi liên quan giữa thương tổn phần mềm trước mổ và kết quả phục hồi chức năng	64
Bảng 3.27. Mọi liên quan giữa thời gian phẫu thuật và kết quả phục hồi chức năng	65

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Phân bố bệnh nhân gãy thân xương chày theo giới.....	47
Biểu đồ 3.2. Phân bố bệnh nhân gãy thân xương chày theo nhóm tuổi.....	47
Biểu đồ 3.3. Nguyên nhân gây gãy thân xương chày	48
Biểu đồ 3.4. Phân loại bệnh nhân theo tính chất ổ gãy thân xương chày	50
Biểu đồ 3.5. Đặc điểm đường gãy xương mác.....	51
Biểu đồ 3.6. Tình trạng phần mềm trước phẫu thuật	52
Biểu đồ 3.7. Bảng tổng hợp kết quả phục hồi chức năng	62